

OHEISMATERIAALI OPETTAJILLE

Novellikokoelma *Likainen tusina* on koostettu toisen asteen opiskelijoita ajatellen, ja novellit sopivatkin erinomaisesti opetukseen. Niiden avulla voi tarkastella kaunokirjallisuuden keinoja ja rakenteita sekä esimerkiksi kirjoittamismetodeja.

Tässä oheismateriaalissa on kustakin kirjan novellista **MIETI**-kysymys pohdittavaksi yksin tai yhdessä ja **KOKEILE**-tehtävä oman tekstin tuottamiseksi.

TERHI RANNELA: ÄLÄ PYYDÄ ANTEEKSI

MIETI

Mitkä ovat asioita, joita on syytä pyytää anteeksi? Entä missä asioissa olisi opittava hyväksymään itsemme ja toisemme sellaisina kuin olemme, anteeksi pyytelemättä?

KOKEILE

Kuvaile valitsemaasi liikuntamuotoa: miltä se tuntuu kehossa? Käytä kaikkia aistejasi.

JUKKA-PEKKA PALVIAINEN: SEPPO RÄTY

MIETI

Kuka julkisuuden henkilö on sinulle tärkeä? Miten hän on vaikuttanut elämääsi, ajattelusi tai tekoihisi?

KOKEILE

Kertoja soittaa novellin lopussa Lillille. Kirjoita puhelu pelkkiä repliikkejä käyttäen.

SALLA SIMUKKA: MERENNEITO JA PRINSSI

MIETI

Millaisia vaikutuksia itselle merkityksellisen asian piilottelulla on?

KOKEILE

Kirjoita jokin klassikkosatu uudelleen siten, että muutat sukupuolirooleja.

TAPANI BAGGE: BILLY THE KIDIN ENSIMMÄINEN KERTA

SELKO-
NOVELLI

MIETI

Mitkä ovat olleet elämäsi suurimpia käännekohtia?

KOKEILE

Etsi tietoa valitsemastasi historiallisesta henkilöstä. Kirjoita päiväkirjamerkintä, jollaisen hän olisi voinut tehdä.

MATTI LAINE: KEIKKA

MIETI

Mihin asioihin voit vaikuttaa elämässäsi? Mitkä asiat taas ovat sellaisia, joihin et pysty vaikuttamaan?

KOKEILE

Etsi sanomalehdestä sinua kiinnostava pikku-uutinen ja kirjoita sen pohjalta tarina.

SIRI KOLU: MINÄ OLEN SOLITAIRE

MIETI

Millaisia rooleja sinulla on elämässäsi? Mitkä niistä ovat tarpeen, entä mistä haluaisit eroon?

KOKEILE

Etsi nippu erilaisia kuvakortteja. Poimi kolme kuvaa ja rakenna niiden avulla tarina.

ANU HOLOPAINEN: SOULS

MIETI

Onko novellin tulevaisuudenkuva mielestäsi mahdollinen – tai houkutteleva?

KOKEILE

Kirjoita tarina siitä, millaista elämä on vuonna 2121. Mikä on muuttunut, mikä ennallaan?

KIRSTI KURONEN: KADEMIELI

MIETI

Mitä yhtäläisyyksiä ja eroja säenovellilla ja runoudella on?

KOKEILE

Kerro ystävysten nykyisistä väleistä Liisan näkökulmasta.

REIDAR PALMGREN: LAHJAKAS POIKA

MIETI

Miten tulkitset novellin otsikon?

KOKEILE

Ota itsellesi pari ja tee päätelmiä hänen käyttöksensä, vaatevalintojensa ja muiden vihjeiden perusteella. Kerro päätelmäsi parille ja keskustelkaa siitä, pitävätkö vaikutelmat paikkansa. Miettikää, kuinka helppoa väärää päätelmiä on tehdä.

EMMI ITÄRANTA: MAJAKANVARTIJA

MIETI

Mitä saat tietää tekstin maailmasta pelkän puheen perusteella?

KOKEILE

Kirjoita lyhyt dialogi, joka sijoittuu tulevaisuuteen. Miten muuttunut maailma näkyy repliikeissä, miten vihjaat lukijalle, että jokin on toisin kuin nyt?

VILJA-TUULIA HUOTARINEN: ÄÄNI HILJAISUUDESSA

MIETI

Miten luonnehtisit novellin henkilöitä?

KOKEILE

Kirjoita paperille ainakin 20 perusmuotoista sanaa. Valitse niistä kolme ja käytä kolmiosaisen tarinan väliotsikoina. Millainen tarina syntyy?

SIRPA KÄHKÖNEN: LINNUNKIIKKU

MIETI

Miksi kuukautisiin voi liittyä häpeää? Ovatko asiat muuttuneet novellin kuvasta ajasta?

KOKEILE

Etsi tietoa jostain esineestä, joka on nykymaailmassa vieras. Kirjoita kuvaus, jossa esinettä käytetään.